

Subject Area
AccountingYear: 2022
Vol: 8 Issue: 100
PP: 2379-2384Arrival
06 June 2022Published
31 July 2022Article ID Number
63482Article Serial Number
16Doi Number
<http://dx.doi.org/10.29228/sssj.63482>

How to Cite This Article
Erkal, Z.E. (2022). "Covid 19 Pandemisi Döneminde Uygulanan Online Eğitimde Muhasebe Eğitiminde Öğrenci Başarısı Üzerine Bir Değerlendirme"

International Social Sciences Studies Journal,
(e-ISSN:2587-1587)
Vol:8, Issue:100; pp:2379-2384

Social Sciences Studies Journal is licensed under a Creative Commons Attribution-NonCommercial 4.0 International License.

Covid 19 Pandemisi Döneminde Uygulanan Online Eğitimde Muhasebe Eğitiminde Öğrenci Başarısı Üzerine Bir Değerlendirme

An Evaluation on Student Success in Accounting Education in Online Education during the Covid 19 Pandemic Period

Zekeriya Emre ERKAL¹ ¹ Dr. Öğr. Üyesi, İstanbul Üniversitesi, İktisat Fakültesi, İşletme Bölümü, İstanbul, Türkiye

ÖZET

2020 yılı başlangıcıyla birlikte yaşanan Covid 19 pandemisinin sonucunda, dünyadaki eğitim sistemi çok büyük bir değişim yaşamıştır. Sistemle birlikte, hem öğrenciler, hem eğitimciler, hemde ebeveynler de bundan etkilendi. Buradaki ana sorun okulların ve eğitimcilerin buna hazır olmaması kabul edilmektedir. Ancak, bu süreçte eğitimin kalitesi arzulanandan çok şey bıraktı. Bu dönemde bilim topluluğu ve devletler daha önce hiç bu kadar etkili ve verimli olacak uzaktan eğitim modellerini bulmaya çalışmak için çaba sarf etmemişlerdir. Özellikle üniversite eğitiminin ilk, orta ve lise ve dengi okullardan zorunlu olmayan ve farklı yapısı içinde bu yönde bir eğitimin yürütülmesinde zorluklar zaman içinde hissedilmiştir. Çalışmaların internet ortamında online yapılması uygun bir yöntem olarak kabul edilmiştir. Özellikle teorik ve uygulamalı bilim dalları ve dersleri için farklılıklar belirginleşmiştir. Özellikle sayısal ağırlıklı olan ve öğrenci ile birebir uygulamalı gerçekleştirildiğinde başarının daha farklı olduğu bilinen muhasebe eğitiminde öğrenci başarısının değerlendirilmesi amacıyla bu çalışma gerçekleştirilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Covid 19 Pandemisi, Online Eğitim, Muhasebe Eğitimi, Öğrenci Başarısı

ABSTRACT

As a result of the Covid 19 pandemic with the beginning of 2020, the education system has changed. This system affected both students, educators and parents. It is accepted that the main problem is that schools and educators are not ready for this. However, the quality of education declined during this period. In this period, the scientific community and states tried to find new distance education models. It has been accepted by the states that education is online Especially scientists worked for the new model with university education. Especially for theoretical and applied science branches and courses, the differences became clear. The aim of the study was to evaluate student success in accounting education.

Key words: Covid 19 Pandemic, Online Education, Accounting Education, Student Success

1. GİRİŞ

Tarihsel olarak, çevrimiçi ve klasik yüz yüze eğitimin verimi konusu tartışıla gelmiştir. Özellikle, bilim adamları hangi formatın daha iyi olduğunu ölçmeye çalışmışlardır. Bu çalışmalarda çevrimiçi öğrenmenin klasikten daha etkili olduğunu belirten çok fazla çalışma olduğu gibi tersi durumun etkili ve verimli olduğunu ispatlayan çalışmalar da mevcuttur. Ancak bu yöntemlerin zaman ve mekâna bağlı ve ihtiyacın şiddetine göre şekillenmesi sebebiyle bu karşılaştırmalar çok doğru bulunmamaktadır. Özellikle, öğrenme hedeflerine, öğrencinin kişisel özelliklerine, eğitim ürününün uygulanmasının kalitesine ve sonsuz sayıda daha az belirgin faktöre bağlı olarak bu uygulamalar eğitim sisteminde yer bulabilmektedir. Ancak dünya genelinde bu yöndeki hazırlıklar ve çalışmalar ihtiyaç halinde bir çözüm olarak önemli kabul edilmiştir. Özellikle sonraki dönemdeki uzaktan eğitim ve online eğitimi kapsayan çalışmalara ve uygulamalara önceki tartışma ve çalışmalar bir dayanak oluşturmuştur. Pandeminin ilk döneminin sonrasında, dünyanın önde gelen üniversitelerinin büyük çoğunluğu, klasik yüz yüze derslerin çevrimiçi bir platformda çalışmayla desteklendiği karma öğrenmeyi uygulamaya geçirme planlarına bu ön çalışmaların dayanak olması ve bunun ile uygulamaya koymuşlardır. Yaşam boyu öğrenme döneminde, düzenli olarak yeni bilgi ve becerileri öğrenmemiz gerektiğinde, çalışmaya ve yaşamaya zamanımız olduğunda, çevrimiçi öğrenme çok önemli bir araç haline gelmektedir. Bu süreçte, ileri eğitim, belirli dar beceriler geliştirmek, yeni programları ve dijital araçları tanımak için uygun bir ortam oluşmuştur. Ancak bu yöndeki eğitim uygulamaların eğitim başladıktan bir süre sonra birçok öğrencinin ders başarısı ve bilgi düzeyinin kötüleşirken, bazılarında tam tersine bir ilerleme kaydedilmiş olduğu görülmüştür. Ancak eğitimin durma noktasına geldiğinde formatta köklü bir değişiklik yapılması ile çok önemli başarılar olabileceği muhtemeldir. Aslında herhangi bir zamanda öğrenilene geri dönme, karmaşık bir konu üzerinde durma ve zaten bilinen materyalleri hızlıca atlama yeteneği sayesinde, yetişkin öğrencilerin klasik formata kıyasla öğrenmeye daha az zaman harcayabileceği tespiti de bu yöndeki değerlendirmelerde yer almıştır. Tam zamanlı eğitimin yüksek kalite anlamına gelmediği gerçeğini ortaya koyan detaylı çalışmalarda zaman içinde literatürde yer bulmuştur. Uzaktan eğitim, zaman ve mekândan tamamen

bağımsız ve kampüs ortamını gerektirmeyen ve bilgisayar teknolojilerinden yararlanılarak yapılan bir yöntemdir. Burada tamamen sanal ortamda, canlı, görüntülü, sesli ve interaktif olarak derslerin işlenebilmesi bir avantaj olarak önemli olmaktadır. Son dönem bu eğitimin en önemli tarafı ders kayıtlarının tekrar tekrar izlenmesine imkân sunmasıdır. Online eğitim ve uzaktan eğitim bir çok yönden fırsat sağlarken bir çok konuda da eğitimcileri ikileme düşüren zayıflıklara da sebep olmaktadır. Öncelikle ekran başında eğitim faaliyetine katılmanın tamamen öğrencinin kişisel davranışlarıyla öğrenme sürecinin başlayıp ve bundan olumlu kazanımın öğrencinin tutum ve davranışlarına bağlı olmasının başarıyla ilişkisi mevcuttur. Konu bu noktadan ele alındığında öğrencinin motivasyonunun artırılması yönünde çabalara ağırlık verilmesi öncelikle dirilmeli ve psikolojik yaklaşım önem kazanmalıdır. Eğitim sadece eğitmen tarafından verilen teknik ve bilgi ile sınırlandırılmayacak kadar geniş çaplı bir faaliyettir.

Kaynak: T.C. Kütahya Dumlupınar Üniversitesi, Uzaktan Eğitim Uygulama ve Araştırma Merkezi, Neden Uzaktan Eğitim?, <https://uzem.dpu.edu.tr/index/slide/2033/neden-uzaktan-egitim..>, erişim 03.05.2022.

Bir bilgisayar ekranından yayılan bilgilerin anlaşılır ve kapsamlı olması yanında öğrenmeye hevesli ve istekli kişilerin olması da önemlidir. Bu suretle hazırlanan ders içeriklerinden öğreticinin anlatışı, öğrencinin motivasyonu ve bilginin sürekliliğinin sağlanması bu yöntemde temel olmaktadır. Bu noktada önemli hususların tespit edilerek ona göre bir uygulam yapılmalıdır.

2. ONLINE EĞİTİM VE ONLINE EĞİTİMİN VERİMLİLİĞE ETKİSİ

Günümüzde iletişim teknolojilerinin eğitim alanına uyarlanması yönündeki çabalar oldukça önemli bir yer tutmuştur. Çünkü iletişim teknolojileri eğitime ayrılan kaynakların etkili biçimde kullanılmasını sağlayan, öğrenme ortamlarına esneklik kazandıran ve öğrenmenin kalitesini artıran özelliktedir (Göktaş vd., 2008: 31-32, aktaran; Arat, Bakan, 2011; 363). Ancak günümüzde her alanda olduğu gibi eğitim alanında da hızla gelişen teknoloji ile oluşturulmuş eğitim, geleneksel yüz yüze eğitimin yerine bir seçenek olarak önemli bir değişim olarak kabul edilmektedir (Ateş, 2010, aktaran; Otçeken, 2022; 8). Uzaktan eğitim, anlam ve kavram olarak, farklı ortamlarda bulunan öğrenci ve öğretim elemanlarının, öğrenme – öğretme faaliyetlerini, iletişim teknolojileri ve posta hizmetleri ile gerçekleştirdikleri bir eğitim sistemi modelini ifade etmektedir (İşman, 1998:18, akataran; Arat, Bakan, 2011; 364). Uzaktan eğitim veya online eğitim bu tanımlama ile örtüşen birçok farklı yazarlar tarafından tanımlanmıştır. Konunun ele alınış itibarıyla farklı tanımları söz konusu olmaktadır.

Uzaktan eğitim bu konuda yetkili olan eğitimci uzmanlar tarafından genel olarak faydalı bir eğitim sistemi olarak değerlendirilmektedir. Esas olarak bu eğitim sisteminin önemsenmesi ve ortaya çıkışı fayda yaratma noktasıyla örtüşmektedir. Ancak bazı ders ve eğitim alanlarında olumsuzluklar yaşanmasına rağmen genel hatları itibarıyla bu sistemin faydalarını şu şekilde sıralayabiliriz; (<https://uzem.dpu.edu.tr/index/slide/2033/neden-uzaktan-egitim..>, erişim 03.05.2022.)

- ✓ Öğrenci merkezlidir.
- ✓ Teknoloji kaynaklı olarak eğitimde fırsat eşitliği, çalışanlara ve eğitimini herhangi bir sebeple yarım bırakmış olanlara eğitim imkânı ve fiziksel engelli öğrencilere de eğitim imkânı söz konusu olmaktadır.
- ✓ Yaşam boyu öğrenmeyi ve geniş öğrenci kitlelerine ulaşmayı sağlayan ve geleneksel eğitime ulaşamayanlara imkân sunan bir eğitim sistemidir.

- ✓ Zaman ve mekândan bağımsız olarak coğrafi ve bölgesel engelleri ortadan kaldırır.
- ✓ Zengin, gelişmiş ve etkileşimli araçlarla 7 gün 24 saat erişimli ders yapılmasına imkân sağlar.
- ✓ Yapılan tüm işlemler kayıt altında olması ve istenildiğinde ulaşılması, bilgi ve becerilerin artarak çeşitlenmesine ve bilgi ve beceriye çabuk ve kolay ulaşılmasına imkân sağlar.
- ✓ Yüzyüze eğitimde ihtiyaç olarak ortaya çıkan ulaşım, konaklama, barınma, beslenme gibi ek harcamaları ortadan kaldırır.
- ✓ Öğretim elemanlarıyla etkileşimli ve dinamik bir öğrenme süreci yaşatarak, yüz yüze eğitimlerde çekingen davranış sergileyen ve soru sormaktan veya görüş belirtmekten kaçınan öğrenci gruplarına, kendilerini ifade edebilecekleri bir ortam sunması önemli kabul edilir.
- ✓ Uzaktan Eğitim mekândan bağımsız olmasıyla öğrencilerin (katılımcıların) internet erişimi olan her yerde istedikleri kalitede eğitim almalarını mümkün kılar.

Ancak yukarıda sıraladığımız olumlu yönlerine karşın bu konuda Covit 19 sebebiyle başlayan eğitim sürecinin kesintiye uğraması durumunda çok hızlı bir geçiş olarak online ders uygulamaları birçok sorunlara sebep olmuştur. Bu süreçte hazırlık çalışmaları itibariyle zamanın kısa ve durumun acil olması sebebiyle her ders için yeterli ve gerekli bir çalışma yapılmadan uygulanmış olması bazı sorunları beraberinde getirmiştir.

3. ONLİNE EĞİTİM VE MUHASEBE DERSİNDE UYGULANMASI

Pandemi sürecinin hızlı gelişimi eğitimin kesintiye uğramasıyla başlayan süreçte online ders uygulamalarında sosyal içeriği ağırlıklı olan derslerin sürdürülebilirliği ve öğrenci başarısı fazlaca sorunlu olmamıştır. Oysa teknik ve uygulama ağırlıklı dersler için sorunlar yaşanmıştır. Bu kapsamda birçok dersler de aynı sorun yaşanırken, sosyal bilimler ile ilgili bölümlerde daha fazla sayısal ve uygulama yönü ağırlıklı olan Muhasebe derslerinde de sorunlar söz konusu olmuştur. Muhasebe dersleri tahta başı uygulamalı ve hem anlatıma hem de sayısal gösterimlerle devam eden bir yapıda olması sebebiyle yüzyüze eğitime çok daha fazlaca uygunluk göstermektedir. Ancak bilgisayarlı muhasebe eğitiminde online uygulamalar gerçekleştirilse de üniversite ve akademik düzeyde muhasebe dersinin öğrencinin soru sorma ve motivasyonun artırılması için yüzyüze gerçekleştirilmesinin verimli olduğu kabul edilmektedir.

Kaynak:İstanbul Büyükşehir Belediyesi-İBB, Enstitü İstanbul-İsmek, https://enstitui.bb.istanbul/portal/egitim_alanlari.aspx?alanId=21.., erişim 03.05.2022.

Muhasebe derslerinin uzaktan eğitim-online eğitim yoluyla yürütülmesi öğrencilerin ders katılımının az olması ve pratik yapma imkânının sağlanamaması sebebiyle çok verimli olmayacağından ders başarısının ölçümünde de öğrenci eğitmen ilişkisinin tam olmaması sebebiyle sorun yaratması temel endişeler arasında satılmaktadır. Bu sebeple muhasebe dersini öğrencilerin sınav başarıyla ölçerek uygulamanın verimi hakkında bir değerlendirme yapılması konu hakkında kısmi bir açıklama yapma imkanı sunmaktadır.

4. ARAŞTIRMANIN AMACI, KAPSAMI VE YÖNTEMİNİN SINAV SONUÇLARI ÜZERİNDEN DEĞERLENDİRİLMESİ

Çalışmanın amacı, pandemi döneminde uygulanan muhasebe dersi eğitiminde online eğitim yoluyla daha verimli şekilde ve öğrenci başarısının ölçülerek değerlendirmenin yapılmasıdır. Bu çalışmanın kapsamını 2019-2022 yılları itibariyle Muhasebe dersi öğrencilerinin sınav başarı notları oluşturmaktadır. Buna göre Muhasebe dersi öğrencilerinin ders başarı notu üzerinden bir değerlendirme yapılması hedeflenmiştir. Buna göre Üniversite

öğrencilerinin belirli bir aralıkta almış oldukları başarı notları bağıl değerlendirme üzerinden incelenmiştir. Bu süreçte önce yüzyüze eğitim devam ederken 2019 bahar yarıyılı ile başlayan pandemi süreci ile uygulanan online eğitim dönemi esas alınmıştır. Çalışma kapsamında ihtiyaç duyulan veriler Üniversite öğrencilerinin sadece bir grubunun eğitim dönemi içinde aldıkları Muhasebe dersi sınav sonuç başarısı üzerinden elde edilmiştir. Bu derslere ilişkin verilerin kullanıldığı üniversite öğrencileri İstanbul'da ekonomi alanında lisans eğitimi gören öğrencilerden oluşmaktadır.

İstanbul Üniversitesi İşletme Bölümü öğrencilerinin ders bağıl değerlendirmede başarı notları, uygulamada aynı dersin öğretim görevlisinin kendi ders uygulamaları sonucundaki başarı grafiği üzerinden öğrencinin pandemi etkisi ile başarı ve başarısızlık durumu tespitine çalışılmıştır. Öğrenci sayılarının seçimlik ve zorunlu dersler dönemsel olarak küçük farklılıklar gösterdiği tespit edilmiştir.

4.1. Bulgular

2019 – 2020 / Güz ve Bahar dönemi, 2020 – 2021 / Güz ve Bahar dönemi ve 2021 – 2022 / Güz ve Bahar dönemlerinde muhasebe ana eğitim konusu olan farklı içerikteki dersi alan öğrencilerin bağıl değerlendirme itibariyle başarı grafiğine yer verilmiştir. Toplam 6 tablo ile belirtilen başarı grafiğini gösteren tablo AA ve FF arası tüm notları göstermektedir.

Tablo 1. 2019 – 2020 / Güz

DERSLER	HARF NOTLARI							
	AA	BA	BB	CB	CC	DC	DD	FF
Finansal Muhasebe	15	20	40	60	70	96	65	146
Maliyet Muhasebesi	-	-	8	10	-	32	12	10
Yönetim Muhasebesi	-	-	-	1	-	-	1	10

Kaynak: İ.Ü. Aksis, <https://aksis.istanbul.edu.tr/Account/LogOn?ReturnUrl=%2f.>, erişim 03.05.2022

Tablo 2. 2019 – 2020 / Bahar

DERSLER	HARF NOTLARI							
	AA	BA	BB	CB	CC	DC	DD	FF
Değerleme ve Dönemsonu İşlemleri	18	6	28	29	33	2	11	47
Maliyet Muhasebesi	5	11	5	3	2	-	-	17

Kaynak: İ.Ü. Aksis, <https://aksis.istanbul.edu.tr/Account/LogOn?ReturnUrl=%2f.>, erişim 03.05.2022

Tablo 3. 2020 – 2021 / Güz

DERSLER	HARF NOTLARI							
	AA	BA	BB	CB	CC	DC	DD	FF
Finansal Muhasebe	38	44	84	71	89	19	15	206
Maliyet Muhasebesi	-	-	11	19	5	3	-	43
Yönetim Muhasebesi	-	-	-	-	-	-	-	12

Kaynak: İ.Ü. Aksis, <https://aksis.istanbul.edu.tr/Account/LogOn?ReturnUrl=%2f.>, erişim 03.05.2022

Tablo 4. 2020 – 2021 / Bahar

DERSLER	HARF NOTLARI							
	AA	BA	BB	CB	CC	DC	DD	FF
Değerleme ve Dönemsonu İşlemleri	35	39	46	39	6	2	1	18
Maliyet Muhasebesi	-	-	-	-	-	-	-	6

Kaynak: İ.Ü. Aksis, <https://aksis.istanbul.edu.tr/Account/LogOn?ReturnUrl=%2f.>, erişim 03.05.2022

Tablo 5. 2021 – 2022 / Güz

DERSLER	HARF NOTLARI							
	AA	BA	BB	CB	CC	DC	DD	FF
Finansal Muhasebe	2	2	6	3	1	2	-	411
Maliyet Muhasebesi	3	2	-	1	-	-	-	13
Yönetim Muhasebesi	1	1	-	2	-	-	1	27

Kaynak: İ.Ü. Aksis, <https://aksis.istanbul.edu.tr/Account/LogOn?ReturnUrl=%2f.>, erişim 03.05.2022

Tablo 6. 2021 – 2022/ Bahar

DERSLER	HARF NOTLARI							
	AA	BA	BB	CB	CC	DC	DD	FF
Değerleme ve Dönemsonu İşlemleri	4	1	-	1	-	-	1	121
Maliyet Muhasebesi	3	2	-	1	-	-	-	13

Kaynak: İ.Ü. Aksis, <https://aksis.istanbul.edu.tr/Account/LogOn?ReturnUrl=%2f.>, erişim 03.05.2022

Yukarıdaki tabloların değerlendirmesini öğrenci sayısının daha yüksek olduğu Güz dönemi Finansal Muhasebe ve Bahar dönemi Değerleme ve Dönemsonu İşlemleri dersleri üzerinden yaparak çok belirgin sonuçlara

ulaşılmaktadır. Diğer dersler için bazı not aralıklarında hiç Bir öğrencinin olmaması eksik ve yetersiz değerlendirmeye sebep olacaktır. Ancak aynı değerlendirme diğer dersler içinde söz konusu olmaktadır.

2019 – 2020 / Güz dönemi ve pandeminin henüz başlamadığı yüz yüze derslerin yapılarak yüz yüze sınavların yapıldığı dönem itibariyle AA – BA – BB – CB –CC –DC – DD – FF şeklindeki not dağılımında başarının harf notu itibariyle dağılımının DC, DD ve FF şeklinde % 59.96 ağırlıklı payı aldığı görülmektedir. %2.9 oranında AA alanlar oluşurken, %28.51 FF alanlardan oluşmaktadır.

2019 – 2020 / Bahar döneminde ise 2019'un Aralık ayı itibariyle görülen Covit 19 hastalık vakaları sebebiyle 14 Mart 2020'de yüz yüze derslere ara verilerek online eğitime ve online sınav uygulamasına geçilmiştir. Bu süreçte sınav sonuçlarının DD ve FF ağırlıklı olarak başarısızlığın daha büyük oranı oluşturduğu ve başarı olarak AA ve BA'nın daha düşük payı aldığı görülmektedir. Diğer not dağılımı aralık içinde yer almıştır. Buna göre % 27'si FF alanlar ve % 10'u AA alanlar şeklinde gerçekleşmiştir.

2020 – 2021 / Güz döneminde aynı dersler online ders ve sınav uygulaması sonucunda başarının yükseldiği burada test uygulamalı sınav ve sınıf ortamında yapılmayan sınav uygulamalarından kaynaklandığı gözlemi mevcuttur. Aynı ders için AA başarı oranının %6.7 oranında gerçekleşmesi ve aradaki başarıyı gösteren not dağılımının da artması bu yöndeki tespiti mümkün kılmaktadır. 2020 – 2021 / Bahar dönemi de başarının çok yüksek görüldüğü bir dönem olmaktadır. AA alan öğrenciler %20 gibi diğer yıllara oran ile çok yüksek bir oranı ve FF %10 gibi küçük bir oranı oluşturmuştur. Geçmiş yıllar itibariyle belirgin bir farklılık mevcut olmaktadır.

2021 – 2022 / Güz yüzyüze dersler ve devam mecburiyetinin başlaması ve sınavların yüz yüze yapılmasıyla sınav başarı sonuçları çok belirgin olarak başarısızlık ağırlıklı olmuştur. Özellikle başarı oranı pandemi öncesi dönemin çok gerisinde ve başarının çok zayıf bir oranda olması pandemi ve online uygulamaların sonucu olarak tartışılmaktadır. 2020 – 2021 / Bahar döneminde yaklaşık %3' AA ve FF'lerin % 94.53'e ulaşması pandemi sebebiyle yüzyüze gerçekleştirilemeyen muhasebe eğitiminde yaşanan olumsuzlukların bir sonucu olmaktadır. Bu değerlendirmeler sonucunda yüzyüze yapılmayan eğitim ve sınav döneminde başarı gibi görünen durumun öğrenci motivasyonunun düşmesi ve eğitimde yaşanan aksaklıklar sebebiyle sonrası süreçte başarıyı çok daha fazla düşürmektedir.

3. SONUÇ ve ÖNERİLER

Uzaktan ve online eğitim daha uzun süreçli bir uygulama olması sebebiyle zaman içinde farklı sonuçlara ulaşılabilir. Oysa kısa zamanı içeren ve sadece muhasebe dersini içeren çalışmanın önemli kısıtı olan bu duruma göre yapılan değerlendirmede başarının online ders ve sınav döneminde sınırlı olarak başarı oranı yüksek gerçekleşmiştir. Fakat pandemi sonrası dönem itibariyle baktığımızda öğrencilerin motivasyonunun düşmesi başarıyı pandemi öncesi dönemden çok daha olumsuz olarak etkilemektedir. Ancak bu değerlendirmenin sosyal bilimler eğitimi içinde sayısal ağırlıklı muhasebe dersleri kapsamında sınırlandırılması ve diğer sosyal bilimlerdeki sözel ve teorik derslerle karşılaştırma yapılmaması bir eksiklik olmaktadır. Fakat muhasebe dersleri ders esnasında soru sormak ve uygulamalı ve tahta kullanılarak yapılan bir ders grubu olarak online eğitimde ve test uygulamalı veya sınıf ortamında yapılmayan sınav uygulamalarında başarının doğru tespiti mümkün olmamaktadır. Eğitim esnasında hoca öğrenci etkileşimi ve sınavın kontrol mekanizmasının fazlaca sağlandığı bir ortamda gerçekleşmesi bu sonuçları dikkate aldığımızda önem arz etmektedir. Bu sebeple iletişimin sürekliliğinin sağlanması, uyum ve motivasyonun güçlendirilmesi yönünde faaliyetlerin ağırlıklı olarak yapılması önerilmektedir. Aksi durum eğitimin kalitesini düşürebileceği gibi, okulu terk etme, okula geri dönüşte isteksizlik, öğrenme kaybı ve devamsızlığın süreklilik arz etmesi şeklinde olumsuz durumlar oluşabilecektir. Bu yönde kaliteli eğitimin sağlanması ve okulların yüz yüze eğitime açıldıktan sonra ise pandemi sürecindeki akademik, sosyal ve psikolojik durumlarını iyileştirecek, bu alanlardaki eksikliklerini tespit ederek telafilerini gerçekleştirecek çalışmalar ağırlıklı olarak ele alınmalıdır. Uzaktan ve online eğitim sürecinde öğrencilerin erişim, katılım ve devamlılıklarının takip edilmesi ve bunlara yönelik aksaklıkların tespit edilerek, uzaktan eğitime yönelik ölçme ve değerlendirme mekanizmaları oluşturulmalıdır.

KAYNAKÇA

1. Arat, T., Bakan, Ö., (2011), "Uzaktan Eğitim Ve Uygulamaları", *Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Meslek Yüksek Okulu Dergisi*, Cilt 14, Sayı 1-2, 363-374.
2. Ateş, V. (2010). Gazi Üniversitesi Uzaktan Eğitim Programlarında Kullanılmakta Olan Öğrenme Yönetim Sisteminin Ders Verenler Açısından Değerlendirilmesi. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Gazi Üniversitesi Bilişim Enstitüsü, Ankara

3. Göktaş, Yüksel; Yıldırım, Zahide; Yıldırım, Soner (2008). Bilgi ve İletişim Teknolojilerinin Eğitim Fakültelerindeki Durumu: Dekanların Görüşleri, Eğitim ve Bilim, 33 (149), 30-50.
4. İstanbul Büyükşehir Belediyesi-İBB, Enstitü İstanbul-İsmek, https://enstitu.ibb.istanbul/portal/egitim_alanlari.aspx?alanId=21., erişim 03.05.2022.
5. İ.Ü. Aksis, <https://aksis.istanbul.edu.tr/Account/LogOn?ReturnUrl=%2f>., erişim 03.05.2022
6. İşman, Aytekin (1998). *Uzaktan Eğitim*. Sakarya: Değişim Yayınları.
7. T.C. Kütahya Dumlupınar Üniversitesi, Uzaktan Eğitim Uygulama ve Araştırma Merkezi, Neden Uzaktan Eğitim?<https://uzem.dpu.edu.tr/tr/index/slide/2033/neden-uzaktan-egitim>., erişim 03.05.2022.
8. Otçeken, H.S., (2022), Velilerin Pandemi Dönemindeki Uzaktan Eğitim Sürecine İlişkin Görüş Ve Deneyimleri (İstanbul Ümraniye İlçesi Örneği), İstanbul T.C. Maltepe Üniversitesi Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı Eğitim Yönetimi ve Denetimi Tezli Yüksek Lisans Programı Basılmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul.